

(Gunn) befandt sig i det hele taget paa samme Standpunkt, kun at han var ganske overordentlig beskyttelsesvenlig og i højere Grad var det ikke alene de facto, men ogsaa principielt, noget, som det andet ærede Medlem bestemt benægtede at være. Det unge ærede Medlems personlige Venligheder og hans velvillige Hjælpssomhed overførte min Ubvidenhed kvitterer jeg for; jeg agter ikke at følge ham paa den Vej, ligesaa lidt som jeg agter at følge ham paa hans vidtløftige Udvikling om, hvorledes vi skulle beskæftige vort Folk, og hvorledes vi bedst gavnede det, thi det vil sikkert føre saa vidt, at saa vilde denne Uge ikke flaa til til vor Toldbehandling. Jeg skal navnlig overfor dette sidste Punkt sige, at naar der finder en Tilstrømning Sted fra Land til By, saa er det vistnok ikke, fordi denne Tilstrømning fra Landet i Byen faar bedre Billaar end tidligere. Tilhyneladende faar Bybefolkningen højere Løn; men tror man ogsaa — hvad det kommer an paa — at Nettogevinsten, naar Aaret er forbi, er større for disse industrielle Arbejdere, end den er for de Landarbejdere, der, efter det ærede Medlems Udsagn, ere saa slet lønede? Tror man, at disse industrielle Arbejdere i Byen sørge bedre for deres Fremtid, for deres Alderdom end Landarbejderne, der dog endnu, Gud ske Lov, kunne skaffe sig selvstændig Hus og By over Hovedet og et Sted, hvor de kunne leve deres gamle Dage nogenlunde selvstændig? Det vilde føre for vidt, hvis jeg vilde følge det ærede Medlem paa denne Vej, og jeg tror ikke, det vilde være hensigtsmæssigt, i alt Fald lidet hensigtsmæssigt overfor Tiden og for en Tilendbringelse af vore Arbejdere.

Det ærede 2det Medlem for 9de Kred (Stilling) var langt henrynsfuldere imod mig; han udtalte endogsaa, at han havde egentlig ogsaa tiltænkt mig „noget“, men hans gode Hjerte var løbet af med ham, efter den vældige Overhaling, jeg havde faaet af et andet æret Medlem, og jeg takker ham naturligvis, fordi han var saa venlig. Han viste sig ogsaa at være en bestemt Beskyttelsesmand; han talte varme, smukke og veltalende Ord om Haandværket, en Stand, som jeg er overbevist om, at vi alle her sympatisere med, en Stand, som vi gerne vilde unde vor Hjælp, naar det blot var muligt at yde denne Hjælp, uden at den straks grebes af Stor-

industrien og vendtes som et Baaben mod selve Haandværket. Overhovedet skal jeg ikke nægte, at jeg fik det Indtryk af det ærede Medlems Foredrag, og jeg kunde ikke lade være at tænke paa, at „Frænde er Frænde værst“; thi jeg tror, at jo mere man fra Haandværkets Standpunkt taler i Storindustriens Interesse, jo mere skader man Haandværket, thi en argere Fjende har det sikkert ikke. Paa mange Omraader har den jo allerede sløffet Haandværksstanden, og den vil ganske vist sløffe endnu mere, jo mere den beskyttes. — En Ting maa jeg dog tillade mig at bemærke, da der er kommet saa mange almindelige Bemærkninger, naar man stadig vil tage Haandværket til Indtægt for Beskyttelsen, som om Haandværket ogsaa absolut maatte fordrø Beskyttelse for at bestaa, saa burde det rettes til nogle Haandværksfag; thi de vigtigste og største Haandværksfag have sandelig lige saa liden eller endnu mindre Interesse af Beskyttelsen, end Landarbejderne have. Jeg behøver kun at nævne Tømrerne; at de have Interesse af en Tømmertold, er der vel ingen, der vil paastaa — Murerne, at de skulde have Interesse af Cementtolden, Ralk- eller Murstenstolden, vil man vel ikke heller ikke kunne paastaa; i Malernes Interesse er en Beskyttelsestold heller ikke; man beskytter deres Malerpensler — endogsaa meget nøje efter Væring o. s. v. — saa vel som afslutte af deres Farver, dem kan der altsaa heller ikke være Tale om. Eller for at nævne Slagterne; at man foreslaar at tage den bestaaende nuværende Told paa Talg bort, kan dog ikke være en sær tiltalende Ting for dem, medens de, ligejom alle andre, ikke faa Spor af Beskyttelse, og endelig veed jeg ikke, om Bagerne — som Haandværkere — føle sig særlig tiltalte af en Tømmertold. Jeg kunde gaa videre, men jeg har nævnt nok; det er altsammen store, vigtige, betydningsfulde Haandværksfag, som sikkert maa undtages fra at have nogen som helst Interesse af en Tømmertold, tværtimod, de maa ønske, at der ikke bliver nogen saadan, thi enkelte af de Ting, de arbejder med, blive fordyrede, deres Redskaber, Haandværkstøj, Klædninger og Boliger blive fordyrede gennem Tømmertolden.

Formanden: Jeg maa gøre en Bemærkning til det ærede Medlem. Det